

Stockholms
stad

Utvecklingsplan för parklekar

Skärholmens
stadsdelsnämnd

2024

Bakgrund

I december 2023 antogs Stockholm stads strategi för parklekar. Strategin lyfter fram målgruppen låg- och mellanstadiebarn som besöker parkleken på sin fritid som särskilt prioriterad. Fokus ska ligga på utomhusvistelse men strategin anger att det även bör finnas parkleksbyggnader som möjliggör för verksamhet året runt.

I strategin finns fyra målområden:

- Tillgängliga parklekar nära målgrupperna
- Attraktiva parklekar med verksamhet av hög kvalitet
- Stark bemanning och god samverkan
- Uppföljning som driver utveckling

Kommunfullmäktige har i årets budget gett alla stadsdelsnämnder i uppdrag att upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi.

Definitioner

Parklek

En parklek är en bemannad lekplats med attraktiva utemiljöer och funktionella lokaler. Parkleken är en öppen verksamhet för stadens barn, men även en mötesplats dit stockholmare i alla åldrar är välkomna (enligt stadens strategi för parklekar).

Fritidsklubb/utvidgad parklek

Fritidsklubben riktar sig till barn mellan 10 och 13 år och ger barnen en fast punkt, mellanmål och aktiviteter. Utvidgad parklek innebär att fritidsledare från parkleksverksamheten arbetar tillsammans med skolans personal i skolans lokaler.

Parklekar i Skärholmens stadsdelsområde - nuläge

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedriver idag tre parkleksverksamheter öppna för alla åldrar, med fokus på 7- 12 åringar. I samma lokaler som för en av dessa, Kulan, bedrivs även öppen förskoleverksamhet och i en annan, Vårgården, bedrivs även fritidsgårdsverksamhet. Förvaltningen har även en parkleksbyggnad, Ängen, där det i dagsläget endast bedrivs öppen förskola. Därutöver bedriver förvaltningen två fritidsklubbar/utvidgade parklekar i samverkan med skolor. Syftet är att barn på mellanstadiet ska ha tillgång till trygg, meningsfull och utvecklande fritid efter skoldagens slut och under lov samt ges ökade förutsättningar för en god skolgång genom tillgång till fysisk aktivitet och läxhjälp. Verksamheten sker i skolornas lokaler för att fånga upp elever som inte har aktivitet efter skoldagen. I dagsläget bedrivs fritidsklubb/utvidgad parklek på två platser; Sätterskolan (sedan 2021) och Bredängsskolan (sedan 2023), där även Slättgårdsskolan är delaktig part.

Utifrån varje verksamhets aktivitetskalendariem erbjuds ledarledda aktiviteter. Både parklekar och fritidsklubbar/utvidgad parklek är en plats där besökarna kan möta och upptäcka kultur och idrott. Planering av aktiviteter sker tillsammans med besökarna och möjliggör att barn får komma till tals och påverka parkleksverksamheten och sin egen fritid.

Vårgårdens parklek

Vårgårdens parklek bedrivs i egen regi och finns belägen i stadsdelen Vårberg på Ängsholmsgränd 39. Parkleken ligger i ett bostadsområde med närliggande parker och lekplatser och 4 minuters gångavstånd till kommunikation och centrum. Parkleken har öppet måndag till fredag mellan klockan 13.30–16.45. Parkleken bemannas av 5–6 personal under öppettider. Vårgårdens parklek har i genomsnitt 400 besökare per månad. Ett upparbetat samarbete finns mellan parkleken och kultur/bibliotek samt idrott/sporthall.

Parkleksbyggnad

Byggnaden som hyrs av fastighetskontoret består av en huvudbyggnad och en container som används för förvaring. Lokalen används även för fritidsgårdsverksamhet på kvällar.

I parklekens inomhusmiljö finns tillgång till bollar, pyssel/material för skapande, schack och olika brädspel. Lokalen rymmer cirka 30 personer och är tillgänglighetsanpassad med en ramp för att kunna komma in/ut samt har anpassad toalett.

Det finns ett personalrum med två skrivbord, och en personaltoalett/dusch.

Byggnaden fungerar bra under sommaren när det mesta av parkleksverksamheten sker utomhus. Under höst/vinter/vår är byggnaden för liten för att verksamheten ska kunna expandera.

Under 2022 genomfördes investeringar för invändning renovering av bland annat kök samt uppförande av altan och pergola.

Sophämtning sker i samarbete med förskolan bredvid, soprum saknas.

Utomhusmiljö

Parklekens utomhusmiljö är utrustad med gungor, sandlåda, basketplan, tennisbana, utomhusdusch, utomhuspingisbord, gunghästar, gungbil, lekställning, rutschkana, studs mattor, gungbräda, cykelsnurra som är ca 3-4 år gammalt. I anslutning till parkleken finns även en fotbollsplan. Möjlighet att låna material och redskap finns.

Cirka 50 meter från parkleken kan man angöra med bil. Varutransporter kör in via gångväg fram till parkleksbyggnaden.

Trygghet runt parkleken

Det upplevts mörkt runt parkleken, både av personal på parkleken och invånare i området, och förvaltningen har sökt och beviljats budgetjustering för 2024 för att förstärka belysningen. Buskage hålls även efter för en trivsam miljö. Trygghetsvandringar genomförs varje år.

Utvecklingsbehov och upprustning

- Skyltning – Stockholmsstadslogga
- Kommunikation och digital information om öppettider och aktiviteter
- Målning av byggnaden utvändigt, inklusive skalskydd i syfte att ge en trygg och välkomnande upplevelse
- Målning och renovering av ytskikt invändigt (väggar, golv, socklar)
- Se över ventilation i köket
- Öppen planlösning i köket för bättre uppsyn av lokalen och besökande barn och unga.
- Upprustning av inredning och möbler i lokalen anpassat för både parkleksverksamhet och fritidsgårdsverksamhet
- Kompletterande vitvaror såsom torkskåp
- Ta bort hemsnickrade odlingslådor som inte nyttjas
- Rensa och plantera i övriga odlingslådor
- Ersätta container med förrådsbyggnad
- Farthinder utomhus som sänker hastigheten för cyklister och minskar risken för andra fordon genom parken
- Se över sophantering i syfte att öka sorteringsmöjligheter

Identifierade utmaningar och möjligheter

Utmaningar: Parkleksbyggnadens storlek begränsar möjlighet att fullt ut kunna nyttja lokalen för andra verksamheter.

Möjligheter: Förändrade öppettider i syfte att nå målgruppen och möta deras behov.

Parkleken Kulan

Parkleken Kulan bedrivs i egen regi och finns belägen i stadsdelen Sättra på Frösätrabacken 50. Parkleken ligger i ett bostadsområde med närliggande förskola, park, lekplats och 10 minuters gångavstånd till kommunikation och centrum. Parkleken bedrivs i byggnaden Kaninhuset och har i regel öppet tisdagar till fredagar mellan klockan 15.00–17.00 bemannat av 2 personal. Parkleksverksamheten i Kaninhuset har sedan årsskiftet varit tillfälligt stängd. Parkleken Kulan har i genomsnitt haft 620 besökare per månad. Ett upparbetat samarbete finns mellan parkleken och kultur/bibliotek samt tidigare med kulturskolan och Scouterna.

Parkleksbyggnad

Byggnaden som hyrs av fastighetskontoret består av en huvudbyggnad som används för öppen förskoleverksamhet dagtid, en kompletterande byggnad kallad Kaninhuset som används för parkleksverksamhet och fyra bodar för lekutrustning.

I parklekens inomhusmiljö finns tillgång böcker, spel och leksaker. Lokalen rymmer ca 30 personer och är tillgänglighetsanpassad med en ramp för att kunna komma in/ut samt har anpassad toalett.

För personal finns det ett litet kök med ett bord och två stolar i huvudbyggnaden. Köket är öppet även för besökare då det inte finns något annat utrymme för besökare att till exempel hämta vatten och diska med mera. Det finns en personaltoalett utan dusch.

Lokalen Kaninhuset fungerar bra för verksamheten utifrån att fokus är på utomhusaktiviteter. Det saknas dock personalutrymme och personaltoalett i byggnaden. Lokalen har endast en besökstolett.

Huvudbyggnaden fungerar, men den är liten och det ryms inte så många familjer inomhus samtidigt vilket är ett behov för öppen förskoleverksamhet.

Under 2022 genomfördes investeringar för viss invändig renovering och befintlig altan samt uppförande av utökad altan samt pergola.

Sopor och avfall slängs idag i parkskräpkärl.

Utomhusmiljö

Parklekens utomhusmiljö är utrustad med gungor, rullstolsgunga (som bara kan nyttjas då verksamheten är öppen), småbarnslek med lekhus och sandlåda, cykelkarusell, klätterställning med rutschkana, basketplan i slitet skick, men fungerande. I anslutning till parkleken finns även en pulkabacke och en gammal rodelbana. Möjlighet att låna material och redskap finns. Kaninhuset är omgärdat av stora kaninburar. Dessa har efter att kaninerna flyttat ut används för bland annat odling, vilka nu har vuxit igen. Bakom Kaninhuset, där det tidigare stod fyra bodar, är marken inte omhändertagen efter att bodarna har rivits.

Cirka 50 meter från parkleken kan man angöra med bil. Varutransporter kör på gångväg fram till parkleksbyggnaden. En grind öppnas av personalen.

Trygghet runt parkleken

Belysningen är inte tillräcklig under vinterhalvåret. En skogsdunge bredvid parkleken upplevs otrygg då personer med missbruk och/eller annan social problematik vistas där. Besökare upplever parkleken som otrygg efter stängning. Det görs trygghetsvandring i området en gång per år.

Utvecklingsbehov och upprustning

- Skyltning – Stockholmsstadslogga och tydlig information om öppettider
- Kommunikation och digital information om öppettider och aktiviteter
- Montera ner och ta bort kaninburarna runt Kaninhuset
- Iordningställ marken bakom Kaninhuset efter tidigare rivningar av bodar, se över ytan bakom huset både utifrån säkerhet (staket) och platsaktivering (exempelvis spelplan eller gräsmatta)
- Bodarna vid Kaninhuset är i behov av upprustning; ommålning och byte av tak på en av bodarna. En av dessa bodar är fuktskadad
- Bodarna vid huvudbyggnaden behöver antingen rivas ner eller restaureras
- Se över sophantering i syfte att öka sorteringsmöjligheter

Identifierade utmaningar och möjligheter

Utmaningar: Dålig belysning, klotter och inbrott. Tidigare duvbodar som rivits ner blev en tillhållsplats för personer med social problematik.

Möjligheter: Förändrade öppettider i syfte att nå målgruppen och möta deras behov. Platsaktivering bakom Kaninhuset.

Parkleken Ängen

Parkleken Ängen bedrivs i egen regi och finns belägen i stadsdelen Bredäng på Bredängs Allé 22. Parkleksbyggnaden ligger i ett bostadsområde med närliggande förskolor, park, lekplats och ett par minuters gångavstånd till kommunikation och centrum. I dagsläget bedrivs verksamhet öppen förskola i parkleksbyggnaden. Verksamheten bemannas av 2 personal under öppettider måndag till fredag. Ängen har i genomsnitt haft 385 besökare per månad.

Parkleksbyggnad

Byggnaden som hyrs av fastighetskontoret består av en huvudbyggnad och en container för förvaring av lekredskap. Byggnaden är tillgänglighetsanpassad med en ramp för att kunna komma in/ut samt har anpassad toalett.

Personalen har ett kontor som även används som amningsrum för besökare. Det finns personaltoalett och personaldusch. Lokalen fungerar normalt sett bra, den är tillräckligt stor och är uppdelad i två rum. När det är många besökare blir ljudnivån hög.

Under 2022 genomfördes investeringar för uppförande av altan och pergola.

Sopor och avfall slängs idag i parkskräpkärl.

Utomhusmiljö

Parklekens utomhusmiljö är utrustad med basketplan, skateboardpark, fotbollsplan, skateramp, gungor, inhägnad småbarnslek med rutschkana, lekhus, sandlåda. Det finns en idrottsplats cirka fem minuter promenad bort. En stenlabyrint har byggts, den har inte öppnats ännu. Lekutrustningen är gammal och sliten men fungerande.

Cirka 50 meter från byggnaden finns bilparkering. Varustransporter sker via gångväg fram till parkleksbyggnaden.

Trygghet runt parkleken

Det är en ganska öppen plats vilket bidrar till upplevelsen av trygghet. Under 2023 genomfördes en trygghetssatsning i form av effektbelysning. Belysningen behöver förstärkas ytterligare.

Utvecklingsbehov och upprustning

- Förstärkt belysning i parken
- Se över sophantering i syfte att öka sortningsmöjligheter
- Ljuddämpande utrustning i lokalen

Identifierade utmaningar och möjligheter

Utmaningar: Många besökare inomhus, dålig belysning i utemiljön.

Möjligheter: Bra fysisk placering, många familjer i omlopp runtomkring parken. Fina idrottsytor. Samverkan med föreningar, exempelvis skate- och basketaktiviteter som föreningar skulle kunna ordna som aktiviteter för besökarna, då det finns bra basketplan och skateboardpark inom området. Förutsättningar finns för att öppna upp parkleksverksamhet.

Ekholmens parklek

Ekholmens parklek har bedrivits i egen regi och finns belägen i stadsdelen Skärholmen på Ekholmsvägen 192-195. Parkleken Ekholmen har stängts under sommaren 2024 på grund av lågt besökarantal under en längre tid. Under hösten 2022 slogs den närbelägna skolan Ekholmsskolan ihop med Lillholmsskolan och barnen i Ekholmsskolan flyttade till Lillholmsskolan. Förvaltningen bedömer att det låga besöksantalet främst beror på skolsammanslagningen vilket medfört att parkleken inte längre är lika tillgänglig för barnen.

Parkleksbyggnad

Byggnaden som hyrs av fastighetskontoret består av en huvudbyggnad och ett förråd. Under slutet av 2022 genomfördes investeringar för invändig renovering samt inköp av värmepump. Hyresavtalet för parkleksbyggnaden är uppsagt per den 240930.

Fritidsklubb/utvidgad parklek Sätra

Fritidsklubben Sätra bedrivs i samverkan med Sätmaskolan och finns belägen i skolans lokaler på Bogsättravägen 46. Skolan ligger i centrummiljö med närliggande bostadsområden, parker, lekplatser och ett par minuters gångavstånd till kommunikation. Fritidsklubben är under skoltermin öppen måndag till fredag mellan klockan 13.00–17.00 och lovveckor och studiedagar mellan klockan 8.00–17.00 (med undantag under juli månad). Fritidsklubben bemannas av tre fritidsledare och två skolpersonal under öppettider och har i genomsnitt 720 besökare/månad. Verksamheten bedrivs i samarbete med Samhällsmatchen som anordnar fotbollsträning i skolans idrottshall. Samarbete med Kulturskolan har också funnits.

Byggnad

Verksamheten bedrivs i en av Sätmaskolans lokaler. Lokalen fungerar bra för verksamheten. För personal finns det ett kontor med en soffa och skrivbord samt personal-wc.

Utomhusmiljö

Fritidsklubben har tillgång till all lekutrustning som tillhör skolgården; fotbolls- och basketplan, gungor och klätterställningar. I anslutning till skolgården finns Sättradalsparken där ytterligare utrustning såsom klätterbana, parkour, utegym, plaskdamm (sommartid), multisportyta, bollplank och basketplan/skridskobana (vintertid) finns.

Trygghet runt Sätmaskolan

Det är mycket häng kvällstid under sommarhalvåret på skolgården. Kan upplevas mörkt, och buskage och träd skulle behöva beskäras.

Fritidsklubb/utvidgad parklek Bredäng

Fritidsklubben Bredäng bedrivs i samverkan med Bredängsskolan och Slättgårdsskolan. Fritidsklubbens verksamhet sker i Bredängsskolans lokaler på Bredängstorget 21. Skolan ligger i centrummiljö med närliggande bostadsområden, parker, lekplatser och ett någon minuts gångavstånd till kommunikation. Fritidsklubben är under skoltermin öppen måndag till fredag mellan klockan 13.00–17.00 och lovveckor och studiedagar mellan klockan 8.00–17.00 (med undantag under jul- och sommarlov). Fritidsklubben bemannas av tre fritidsledare och två skolpersonal under öppettider och har i genomsnitt 650 besökare/månad.

Verksamheten bedrivs i samarbete med Samhällsmatchen som anordnar fotbollsträning. Verksamheten samverkar även med biblioteket i Bredäng.

Byggnad

Verksamheten bedrivs i en av Bredängsskolans lokaler. Lokalerna är tillgängliga och fungerar bra förutom att det saknas ett riktigt kök i direkt anslutning till verksamheten.

Personalutrymmet består av ett kontor med tillgång till två skrivbord, skåp för ytterkläder och ett stort kassaskåp.

Utomhusmiljö

Fritidsklubben har tillgång till all lekutrustning som tillhör skolgården. I anslutning till skolgården finns Flygplansparken där ytterligare utrustning finns.

Trygghet runt Bredängsskolan

Fritidsklubben/parkleken ligger i en skola och det är samma lokal som fritidsgården. Trygghetsvandringar görs två gånger per år. Buskagen är välskötta. Vissa delar av skolgården är belyst.

Aktiveter och plan för realisering av strategin

I stadens strategi för parklekar finns fyra målområden:

- Tillgängliga parklekar nära målgrupperna
- Attraktiva parklekar med verksamhet av hög kvalitet
- Stark bemanning och god samverkan
- Uppföljning som driver utveckling

För att kunna realisera strategin och bedriva en verksamhet som möter skärholmsbornas behov behöver ett utvecklingsarbete ske inom samtliga fyra målområden.

Tillgängliga parklekar nära målgrupperna

Verka för en jämlik tillgång till parklekar för alla barn, oavsett var i stadsdelsområdet de bor

Då Ekholmens parklek har stängts saknas en parklek i stadsdelen Skärholmen. För att barnen i Skärholmen ska få tillgång till parkleksverksamhet ska förvaltningen

- utreda möjligheten att starta upp en fritidsklubb med utvidgad parklek i samverkan med skola
- se över möjligheten att samlokalisera parkleksverksamhet tillsammans med Kulturhuset/Stadsteatern i samma lokal som Skärholmens fritidsgård ska flytta till under 2025

Erbjuda kontinuerliga, förutsägbara och generösa öppettider som är anpassade till barnens levnadsmönster och behov

Under hösten 2023 erbjöds utökade öppettider i Vårgårdens parklek. Utifrån sammanställd statistik för perioden uppmärksammades att behovet inte var detsamma under vinterhalvåret som andra årstider. Statistiken visade också på behov av öppet på lov. Därför ska förvaltningen

- anpassa öppettiderna i parkleken efter årstid och barnens behov, vilket bland annat innebär utökat öppethållande på lov och eventuellt på helger

Se till att alla barn känner till parklekarnas verksamhet och utbud

För att skärholmsborna, både barn och vuxna, ska känna till verksamheten och utbudet ska förvaltningen

- stärka affisivering och skyltning på plats
- arbeta med riktad och bredare marknadsföringen, framförallt via sociala medier
- samverka med skolor i närområdet i syfte att säkerställa att alla barn känner till parklekarnas verksamhet och utbud
- uppdatera stadens aktivitetskalendariet med lovaktiviteter

Säkra att parklekarna och de aktiviteter som äger rum där är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning

I syfte att öka tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska förvaltningen

- säkerställa att parklekspersonalen har den kompetens som krävs för att bemöta personer med olika former av funktionsnedsättning
- se till att de aktiviteter som erbjuds inom verksamheten så långt som möjligt vara tillgängliga och inkluderande för alla

På hemsidan start.stockholm.se redovisas tillgängligheten till parkleken genom ikoner för tillgänglighet.

Attraktiva parklekar med verksamhet av hög kvalitet

Erbjuda plats och möjlighet för fri lek, med möjlighet att använda och låna olika slags material

I syfte att skapa attraktiva verksamheter med hög kvalitet ska förvaltningen

- tillhandahålla/låna ut redskap och material som stimulerar till fri lek och fysisk aktivitet utomhus
- rusta upp och byta ut eventuella redskap och material som är slitna eller trasiga

Kontinuerligt erbjuda ledarledda aktiviteter, med särskilt fokus på barn i låg- och mellanstadieåldern

I syfte att ha stark och närvarande bemanning genom trygga vuxna ska förvaltningen

- erbjuda minst en ledarledd aktivitet per öppet tillfälle
- säkerställa att information om planerade aktiviteter når målgruppen i god tid innan aktiviteternas genomförande
- utvärdera aktiviteterna efter genomförandet vilket inkluderar att föra statistik över antal deltagare uppdelat på kön

Vara en plats där nya målgrupper kan möta och upptäcka kultur och idrott

I syfte att erbjuda aktiviteter som stimulerar fysisk aktivitet utomhus samt öka intresset för barn och unga att pröva olika idrotter ska förvaltningen

- se över möjligheterna till ytterligare samverkan med idrottsföreningar
- se över möjligheten att samverka med Kulturhuset/Stadsteatern

Möjliggöra för barn att komma till tals och påverka parkleksverksamheten

I syfte att barnen ska ges möjlighet att påverka verksamhetens innehåll ska förvaltningen

- utvärdera alla aktiviteter tillsammans med besökarna för att säkerställa att besökarna får lämna synpunkter, möjlighet att påverka val av aktivitet samt prova på nya aktiviteter
- vidareutveckla mätmetoder och det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att säkerställa hög kvalitet i alla verksamheter

Stark bemanning och god samverkan

Verka för att det på samtliga parklekar arbetar utbildad personal med särskild kompetens inom lekens betydelse och utomhuspedagogik

På parklekarna ska det finnas trygga vuxna med kompetens inom lekens betydelse och utomhuspedagogik. I syfte att parklekspersonalen ska kunna möta målgruppernas önskemål och behov ska förvaltningen

- tillhandahålla kompetensutveckling för parklekspersonal inom området bemötande och gemensamt förhållningssätt genom deltagande i parklekschefsnätverkets kompetenssatsning för parklekspersonal - lekens betydelse för social utveckling
- fullfölja aktiviteter för hbtqi-certifiering
- säkerställa att parklekspersonalen har den kompetens som krävs för att bemöta personer med olika former av funktionsnedsättning

Under 2024 ska parklekspersonal genomföra en MI grundutbildning och gå en kurs om Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Förvaltningen ska även arbeta för att kontinuerligt öka andelen personal med relevant eftergymnasial utbildning och fast anställning.

Verka för långsiktig samverkan mellan parklekarna och andra verksamheter för att skapa värde för gemensamma målgrupper och nå gemensamma mål

Genom att samverka med andra aktörer får parkleksverksamheten nya perspektiv och en större bredd och mångfald i verksamheten. Förvaltningen ska därför utveckla samverkan med

- övriga parklekar i staden
- andra verksamheter och samverkanspartners så som kulturskola, bibliotek, idrottsföreningar, kulturföreningar och scouterna

Parklekarna ska delta i relevanta nätverk både lokalt och stadsövergripande.

Uppföljning som driver utveckling

För att utveckla parkleksverksamheten ska förvaltningens arbete ske inom ramen för ordinarie verksamhetsplanering. I verksamhetsplanen ska aktiviteter planeras i enlighet med stadens strategi för parklekar. Åtterrapporering sker i tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Verksamheten kommer även att utveckla systematiska uppföljningar genom KEKS (organisation som erbjuder metodstöd för statistikinsamling och dokumentation för barn- och ungdomsverksamheter) och kunna se tendenser i exempelvis besöksantal som kan leda till att verksamheten snabbt kan ställa om för att möta behov i stadsdelområdet.